

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ ІНСТИТУТ

Факультет «Економіка та управління»
Кафедра «Економіка і фінанси»

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Декан факультету
_____ Л. П. Вовк
«___» _____ 2012 р.

Рекомендовано
навчально-методичною
комісією факультету,
протокол засідання № _____
від «___» _____ 2012 р.
Голова комісії
к.і.н., доц. _____ М.А. Шипович

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

дисципліни нормативної частини

«Фінансовий менеджмент»

Галузь знань 0305 - Економіка та підприємництво
Спеціальність 8.03050201 - Економічна кібернетика

Курс – 1, семестр – 2

Рекомендовано кафедрою «Економіка і фінанси», протокол № 6 від
«19» листопада 2011 р.

Зав.кафедрою
д.е.н., проф.
Програму склала
к.е.н., доц.

В.П. Полуянов

А.Ю.Савенко

Затверджена навчально-методичною комісією
напряму підготовки 6.030502 «Економічна кібернетика»,
протокол засідання № 4 від 17.01. 2012 р.,

Голова комісії

В.Л.Ніколаєнко

Горлівка 2012 р.

Лист перезатвердження робочої програми
з дисципліни «Фінансовий менеджмент»

Вніс зміни до програми

« ____ » _____ 20 __ р.

Рекомендована кафедрою «Економіка і
фінанси», протокол засідання

№ ____ « ____ » _____ 20 __ р.,

Зав. кафедрою

В.П.Полуянов

Затверджена навчально-методичною
комісією спеціальності «Економічна
кібернетика», протокол засідання

№ ____ від “ ____ ” _____ 20 __ р.,

Голова комісії

В.Л.Ніколаєнко

Затверджена навчально-методичною
комісією факультету «Економіка та
управління», протокол засідання № ____

від “ ____ ” _____ 20 __ р.,

Голова комісії

М.А. Шипович

Вніс зміни до програми

« ____ » _____ 20 __ р.

Рекомендована кафедрою «Економіка і
фінанси», протокол засідання

№ ____ « ____ » _____ 20 __ р.,

Зав. кафедрою

В.П.Полуянов

Затверджена навчально-методичною
комісією спеціальності «Економічна
кібернетика», протокол засідання

№ ____ від “ ____ ” _____ 20 __ р.,

Голова комісії

В.Л.Ніколаєнко

Затверджена навчально-методичною
комісією факультету «Економіка та
управління», протокол засідання № ____

від “ ____ ” _____ 20 __ р.,

Голова комісії

М.А. Шипович

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ

1.1. Загальні положення

Робоча програма складена згідно з типовою програмою дисципліни «Фінансовий менеджмент» спеціальності 8.03050201 «Економічна кібернетика», відповідає стандартам Міністерства освіти і науки України (2002р.) підготовки магістрів за фахом «Економічна кібернетика», вимог наказу Міністерства освіти України № 161 від 02.06.1993р. і навчальному плану спеціальності 8. 03050201 «Економічна кібернетика».

«Фінансовий менеджмент» це одна із базових дисциплін економічного напрямку, яку вивчають студенти спеціальності 8.03050201 «Економічна кібернетика».

В сучасних умовах переходу економіки країни до ринкових відносин промислові підприємства свою діяльність ведуть на засадах комерційного розрахунку, тобто постійного зіставлення результатів фінансово-господарської діяльності з витратами на її забезпечення. Фахівці з економічної науки та фінансів вважають, що мова завжди може йти лише про фінансово-господарську діяльність підприємств, а не окремо про фінансову та господарську діяльності. Тому, що основним показником результатів діяльності підприємства є фінансовий, а саме – прибуток, отже у визначенні цього словосполучення первісну роль відіграє все ж перша його складова – фінансова. Тому управління фінансовою діяльністю підприємства є однією із складових загального управління підприємством.

Дисципліна складається з таких розділів:

1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту.
2. Система забезпечення фінансового менеджменту.
3. Управління грошовими потоками на підприємстві.
4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках.
5. Управління прибутком.
6. Управління активами.
7. Вартість і оптимізація структури капіталу.
8. Управління інвестиціями.
9. Управління фінансовими ризиками.
10. Аналіз фінансових звітів.
11. Внутрішньофірмове фінансове прогнозування та планування.
12. Антикризове фінансове управління на підприємстві.

1.2. Мета викладання дисципліни

Мета дисципліни – є вивчення основних понять фінансового менеджменту, методів вирішення фінансових проблем і завдань по контролю і регулюванню грошових потоків на підприємстві, прийомів управління фінансовими ресурсами підприємства, мобілізації і розподілу фінансового капіталу в умовах постійного обліку співвідношення між ризиком і прибутком; оволодіння принципами і методами оптимального

управління оборотними і позаоборотними активами підприємства; капіталом підприємства, формування політики управління інвестиційною діяльністю.

1.3. Задачі вивчення дисципліни і основні вимоги до рівня засвоєння змісту дисципліни

Основними задачами вивчення дисципліни є:

- ознайомлення з основними напрямками роботи фінансового менеджера, організацією роботи фінансової служби та її взаємодії з іншими підрозділами фірми;
- вивчення інформаційної бази, необхідної для виконання функцій фінансового менеджера;
- засвоєння методів аналізу фінансової звітності, визначення фінансового стану підприємства, його потреби у фінансових коштах;
- засвоєння принципів і методів управління обіговими коштами, капіталом, інвестиціями.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- основні принципи і методи організації та управління фінансами на підприємстві;
- основні методи фінансового аналізу і оцінки фінансового стану підприємства;
- основні принципи управління оборотними та позаоборотними активами підприємства;
- основні принципи управління капіталом підприємства;
- основні джерела можливого фінансування оборотного та поза оборотного капіталу;

вміти:

- обчислювати грошові потоки, що пов'язані з фінансово-господарською діяльністю підприємства з урахуванням часу;
- проводити аналіз та оцінку фінансового стану підприємства;
- формувати цілі та задачі інвестування коштів, робити вибір найсприятливіших варіантів з урахуванням необхідних критеріїв з інвестування для прийняття рішень;
- розв'язувати конкретні задачі з управління фінансами підприємства.

1.4. Перелік дисциплін, необхідних для вивчення даної дисципліни

Дисципліна “Фінансовий менеджмент” базується на вивченні таких дисциплін: “Економіка підприємств”, “Бухгалтерський облік”, “Фінанси”, “Гроші та кредит”, “Фінанси підприємств”, “Фінансовий аналіз”.

1.5. Місце дисципліни в професійній підготовці спеціаліста

Дисципліна «Фінансовий менеджмент» входить до циклу нормативних дисциплін для підготовки фахівців з вищою економічною освітою у галузі управління промисловими підприємствами і є однією з базових при підготовці магістрів за спеціальністю «Економічна кібернетика».

2. РОЗКЛАД НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН

Розподіл навчальних годин дисципліни «Фінансовий менеджмент» за основними видами навчальних занять наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Розклад навчальних годин дисципліни «Фінансовий менеджмент»

Види навчальних занять	Всього		Семестр
	годин	кредитів ECTS	
Загальний обсяг дисципліни	108	3	108
1. Аудиторні заняття	34		34
з них:			
1.1. Лекції	17		17
1.2. Практичні заняття	17		17
2. Самостійна робота	42		42
з них:			
2.1. Підготовка до лекційних занять	8,5		8,5
2.2. Підготовка до практичних занять	8,5		8,5
2.3. Підготовка до МК 1, МК 2	12,5 12,5		12,5 12,5
2.4. Підготовка ІДЗ			
4. Контрольні заходи	32		Іспит

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

3.1. Лекційні заняття

Тема і зміст лекцій дисципліни «Фінансовий менеджмент» наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Теми і зміст лекцій семестр 2

Номер теми	Назва теми та її зміст	Обсяг лекцій, акад. годин	Обсяг самот. роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Модуль 1. <u>Теоретичні та методичні основи фінансового менеджменту</u> <u>Фінансовий менеджмент як наука управління фінансами підприємства</u> Основи організації фінансів підприємств. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи. Особливості організації фінансів підприємств різних форм власності. Фінансовий менеджмент, його сутність, цілі та завдання. Система управління фінансами на підприємстві і її місце в загальній системі управління підприємства, склад і структура. Механізм фінансового менеджменту. Фінансовий менеджер, як основний суб'єкт управління фінансами підприємства, функції та критерії оцінки результатів його роботи.	2	1
2	<u>Методологічні основи побудови систем забезпечення фінансового менеджменту.</u> Система організаційного забезпечення ФМ. Загальні принципи побудови організаційної системи управління підприємством та фінансовою діяльністю. Центри відповідальності. Система інформаційного забезпечення ФМ. Основні користувачі фінансової інформації: внутрішні та зовнішні. Вимоги, що пред'являються до фінансової інформації. Система показників інформаційного забезпечення ФМ, що формуються із зовнішніх та внутрішніх джерел. Склад та зміст фінансової звітності: балансу, звіту про фінансові результати тощо.	2	1

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
	Термінологічні та базові показники ФМ. Світова термінологія та внутрішньо фірмова система фінансових показників. Додана вартість. Бруто-результат експлуатації інвестицій (БРЕІ). Нето-результат експлуатації інвестицій (НРЕІ). Економічна рентабельність активів. Комерційна маржа і коефіцієнт трансформації.		
3	<u>Математичні основи фінансового менеджменту</u> Гроші та час. Гроші та складні ставки позикових і облікових відсотків. Области застосування схеми простих відсотків. Внутрішньорічні відсоткові нарахування. Безперервне нарахування відсотків. Ефективна річна відсоткова ставка. Поняття теперішньої вартості. Види грошових потоків. Оцінка грошових потоків з неоднаковими постачаннями (різних грошових потоків). Оцінка ануїтетів.	2	1
4	<u>Оцінка і прогнозування фінансового стану підприємства</u> Системи і методи фінансового аналізу. Методи і прийоми аналізу фінансової звітності. Фінансові коефіцієнти і співвідношення. Взаємозв'язок фінансових показників. Оцінка фінансового стану і кредитоспроможності підприємства за даними аналізу фінансової звітності. Методика проведення експрес-аналізу та поглибленого аналізу фінансового стану неплатоспроможних підприємств. Прогнозування ймовірності банкрутства за допомогою аналізу фінансових коефіцієнтів. Шляхи поліпшення фінансового стану підприємства, заходи щодо фінансового оздоровлення.	2	1
	<i>Всього лекційних занять по модулю 1</i>	8	4
5	<u>Модуль 2. Фінансові рішення: активи та джерела засобів комерційної організації. Управління активами підприємства</u> Загальні основи управління активами підприємства. Економічна сутність і класифікація активів підприємства. Принципи формування активів та оптимізація їх складу і структури. Методи оцінки сукупної вартості активів. Управління оборотними активами. Класифікація оборотних активів та політика управління ними. Управління запасами. Управління дебіторською заборгованістю, грошовими активами, фінансуванням оборотних активів. Управління позаоборотними активами.	2	1

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
6	<p><u>Управління капіталом підприємства</u> Загальні основи управління капіталом. Економічна сутність та класифікація капіталу підприємства. Кругообіг капіталу. Принципи формування капіталу підприємства. Визначення потреби у капіталі та його структури. Власний та залучений капітал, їх позитивні та негативні особливості, що треба враховувати при формуванні структури. Вартість капіталу та принципи її оцінки. Фінансовий лівередж (важель) і його використання в управлінні капіталом. Оптимізація структури капіталу. Управління власним капіталом. Основні форми та політика формування власних фінансових ресурсів. Оцінка вартості окремих елементів власного капіталу. Фінансові механізми управління формуванням операційного прибутку. Взаємозв'язок витрат на виробництво, обсягу реалізації та прибутку. Ефект операційного лівереджу. Дивідендна політика та основні етапи її формування. Емісійна політика акціонерного товариства. Управління позиковим капіталом. Класифікація та політика залучення позикових коштів. Оцінка вартості окремих елементів позикового капіталу. Управління залученням банківського кредиту. Управління фінансовим лізингом тощо.</p>	2	1
7	<p><u>Управління грошовими потоками</u> Загальні основи управління грошовими потоками підприємства. Поняття, класифікація та характеристика видів грошових потоків. Принципи та етапи управління грошовими потоками. Методи оптимізації грошових потоків. Розробка платіжного календаря.</p>	2	1
9	<p><u>Спеціальні питання фінансового менеджменту</u> Управління інвестиціями, їх економічна сутність та класифікація. Формування та оперативне управління портфелем фінансових інвестицій. Управління фінансовими ризиками, їх сутність, класифікація, методи і прийоми мінімізації. Антикризове фінансове управління підприємством.</p>	3	1,5
	<i>Всього лекційних занять по модулю 2</i>	9	4,5

3.2. Практичні заняття

Таблиця 3.2 – Теми і зміст практичних занять семестр 2

№ п/п	Назва теми та зміст практичних занять	Обсяг практичних занять, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Модуль 1 <u>Аналіз фінансового стану підприємства.</u> Склад та зміст фінансової звітності. Основні фінансові коефіцієнти та їх визначення за формулами	2	1
2	<u>Фінансовий леверидж.</u> Ефект фінансового важелю, його кількісний вплив. Визначення рівню фінансового левериджу.	2	1
3	<u>Оцінка грошових потоків.</u> Грошові потоки, їх види та особливості. Потоки постнумерандо та пренумерандо. Обчислювання їх вартості у часі.	2	1
4	<u>Оцінка анюїтетів.</u> Визначення вартості анюїтетів за різними схемами нарахування проценту. Анюїтети постнумерандо та пренумерандо.	2	1
	Всього практичних занять по модулю 1	8	4
5	Модуль 2. <u>Критерії прийняття інвестиційних рішень:</u> чиста теперішня вартість, індекс рентабельності інвестицій, термін окупності інвестицій.	2	1
6	<u>Критерії прийняття інвестиційних рішень:</u> Внутрішня норма доходності інвестувань, вартість капіталу, точка Фішера.	2	1
7	<u>Методи оцінки фінансових активів:</u> оцінка акцій та облігацій, їх рівень прибутковості.	2	1
8	<u>Методи оцінки фінансових активів:</u> управління формуванням портфелем фінансових інвестицій капіталізація прибутку	3	1,5
	Всього практичних занять по модулю 2	9	4,5

3.1.3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів складається з самостійної проробки лекційного матеріалу при підготовці до практичних і лекційних занять, роботи з нормативною та періодичною літературою. Обсяг самостійної роботи наведено в табл.3.1, 3.2.

Мета самостійної роботи – засвоєння навчального матеріалу, що надається на лекціях та практичних заняттях, в рекомендованій навчально-методичній літературі, а також вивчення наукової та періодичної літератури.

В результаті самостійної роботи майбутній магістр повинен:

- вміти працювати з фінансовою звітністю;
- орієнтуватись у фінансово-господарській ситуації на підприємстві з точки зору розробки пропозицій для прийняття рішень з управління фінансами.

4. ЗАСОБИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Види контролю

- 4.1.1 вхідний (нульовий) контроль;
- 4.1.2 поточний контроль: МК 1, МК 2.
- 4.1.3 підсумковий (семестровий) контроль - іспит;
- 4.1.4. контроль знань з вивченої дисципліни

4.2. Перелік питань до вхідного контролю.

1. Сутність поняття менеджмент.
2. Функції, задачі менеджменту.
3. Базові концепції управління
4. Функції, задачу менеджера.
5. Сутність поняття фінансове планування, функції, призначення.
6. Види фінансових планів.
7. Етапи фінансового планування.
8. Сутність поняття фінансовий контроль, функції, призначення.
9. Види фінансового контролю.
10. Етапи фінансового контролю.
11. Сутність поняття фінансовий аналіз, функції, призначення.
12. Види фінансового аналізу.
13. Етапи фінансового аналізу.
14. Внутрішній фінансовий контроль.
15. Поняття фінансового механізму.
16. Фінансове прогнозування – основні методи.
17. Засади фінансової математики. Гроші та час.
18. Процеси дисконтування та нарощування.
19. Дисконтна та процента ставки.
20. Поняття, види та основні характеристики оборотних активів підприємства.
21. Поняття, види та основні характеристики основних фондів підприємства.
22. Показники ефективності використання оборотних засобів підприємства.
23. Показники ефективності використання основних фондів підприємства.
24. Основні показники фінансової результативності діяльності підприємства.
25. Поняття ліквідності та її види.
26. Поняття фінансових ресурсів підприємства.
27. Види та джерела фінансових ресурсів підприємства.
28. Основні характеристики та структура активів підприємства.
29. Основні характеристики та структура пасивів підприємства.
30. Основні форми фінансової звітності підприємства, її зміст.

4.3. Перелік типових завдань до 1 модульно-рейтингового контролю знань студентів

1. Сутність поняття “фінансовий менеджмент”.
2. Цілі, задачі та функції фінансового менеджменту.
3. Фінансовий менеджмент як економічний орган управління.
4. Структура механізму фінансового менеджменту.
5. Основні прийоми управління рухом фінансових ресурсів у фінансовому менеджменті.
6. Система організаційного забезпечення фінансового менеджменту. Центри управління відповідальності.
7. Система інформаційного забезпечення. Користувачі фінансової інформації та основні вимоги до неї.
8. Базові концепції фінансового менеджменту.
9. Сутність фінансового механізму (а також його склад).
10. Фінансовий аналіз як складова фінансового менеджменту.
11. Системи і методи фінансового аналізу.
12. Сутність та цілі внутрішнього фірмового фінансового планування.
13. Значення фінансового планування в фінансовому менеджменті.
14. Фінансове планування на підприємстві, системи і методи фінансового планування.
15. Фінансове прогнозування. Методи прогнозування основних фінансових показників.
16. Сутність, форми та методи фінансового контролю.
17. Внутрішній фінансовий контроль на підприємстві. Його функції.
18. Загальна методика аналізу фінансового стану підприємства.
19. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
20. Аналіз кредитоспроможності підприємства.
21. Аналіз рівня самофінансування підприємства.
22. Управління фінансовими ризиками, пов'язаними з купівельною спроможністю грошей.
23. Управління фінансовими ризиками, пов'язаними з непередбаченими витратами та перевищенням кошторису витрат на виробництво.
24. Управління фінансовими ризиками, пов'язаними з незабезпеченням господарської діяльності.
25. Управління фінансовими ризиками, пов'язаними з вкладенням капіталу.
26. Сутність поняття банкрутства підприємств з позицій фінансового менеджменту.
27. Основні процедури банкрутства та принципи антикризового фінансового управління.
28. Політика антикризового фінансового управління на підприємстві.
29. Сутність та реалізація експрес-діагностики банкрутства.
30. Фундаментальна діагностика банкрутства.
31. Роль та сутність діяльності арбітражного керівника. Основні вимоги до нього.
32. Нормативи оцінки схильності підприємств до банкрутства.
33. Обчислення вартості грошових потоків постнумерандо з урахуванням часу.
34. Обчислення вартості грошових потоків пренумерандо з урахуванням часу.
35. Оцінка майбутньої вартості ануїтетів.
36. Оцінка теперішньої вартості ануїтетів.
37. Сутність поняття левериджу у фінансовому менеджменті, його взаємозв'язок з ризиком та різновиди.
38. Операційний леверидж: сутність, розрахунок, сила впливу та трактовка значень.
39. Ефект фінансового левериджу.
40. Рівень та сила впливу фінансового важеля.
41. Розрахувати наведену вартість грошового потоку постнумерандо (тис. грн): 12, 15, 9, 25, якщо коефіцієнт дисконтування дорівнює 12 %.

42. Яким повинен бути щорічний внесок, щоб за 8 років накопичити 25 тис.\$ (схема пренумерандо), якщо банк пропонує 12% річних.
43. Розрахувати поточну вартість безстрокового анuitету з щорічним постачанням 250 \$ за річною процентною ставкою 10%
44. Ділянку здано в оренду на 20 років. Сума щорічного платежу (схема постнумерандо) 1000\$, при чому кожні 5 років здійснюється індексація платежу на 10%. Розрахувати поточну вартість угоди, якщо банківська відсоткова ставка дорівнює 15\$
45. Визначити поточну вартість потоку платежів, якщо по роках платежі надходять відповідно: 500; 200; 400; 700; 1000. Ставка дисконтування – 8% річних.
46. Позика у розмірі 12 тис.\$ видана на умовах: відсоткова ставка – 4% річних. Визначити тривалість періоду погашення, якщо позикач збирається платити щорічно по 1500\$
47. Громадянин Н. Хочє придбати пенсійний контракт, згідно з яким він зміг би отримувати щорічно по 7000\$ впродовж решти життя. Страхова компанія оцінила, що клієнт зможе прожити 20 років і встановила 8% річних. Скільки треба заплатити за контакт?
48. Позика у розмірі 15 тис. грн видана на умовах: відсоткова ставка – 3,6 % річних. Визначити тривалість періоду погашення, якщо позичальник збирається платити щорічно по 1800 грн.
49. У вас є можливість купити за 510\$ цінний папір, який буде приносити щорічний дохід впродовж 10 років у сумі 75\$. Яка доходність цього цінного паперу?
50. Який внесок потрібно робити щорічно вкладнику за схемою пренумерандо, щоб через 8 років отримати на рахунок 30 000 \$, якщо банк пропонує 7% річних.
51. Визначити теперішню вартість анuitету постнумерандо за змінним грошовим потоком загальною тривалістю 10 років, що у перші три роки має нульові надходження та однакові надходження у 1000\$ у останні роки, якщо ринкова норма доходності 8% для перших трьох років і 10% для останніх семи років.
52. Чи варто купувати за 5500 \$ цінний папір, що генерує щорічний дохід у розмірі 1000\$ впродовж 7 років, якщо коефіцієнт дисконтування дорівнює 8%
53. Розрахувати для кожного потоку показники FV і PV при $r = 12\%$ для двох випадків:
- потоки мають місце на початку року;
 - потоки мають місце в кінці року

Потік	Рік				
	1	2	3	4	5
A	100	200	200	300	300
B	100	200	300	400	400

55. Розрахувати для кожного потоку показники FV і PV при $r = 15\%$ для двох випадків:
- потоки мають місце на початку року;
 - потоки мають місце в кінці року

Потік	Рік				
	1	2	3	4	5
A	100	200	200	300	300
B	100	200	300	400	400

57. Яким повинен бути щорічний внесок у банк (схема пренумерандо), якщо він пропонує 10% річних. Яку суму треба було одночасно покласти у банк сьогодні, щоб досягти тієї ж мети. Термін 6 років. $FVA = 20000$ грн.
58. Який внесок потрібно робити щорічно вкладнику за схемою пренумерандо, щоб через 10 років отримати на рахунок 45 000 \$, якщо банк пропонує 6 % річних.

59. Оцінити доцільність інвестицій у розмірі 160 тис. грн терміном 15 років, якщо очікуваний щорічний дохід становитиме 30 тис. грн. Коефіцієнт дисконтування – 15 %.
60. Проект, розрахований на 15 років, потребує інвестицій 150 тис. грн. У перші п'ять років ніяких поставок не очікується, але у подальші 10 років щорічний дохід становитиме 50 тис. грн. Чи варто прийняти проект, якщо коефіцієнт дисконтування дорівнює 15 %.
61. Проект, що потребує інвестицій у розмірі 10 000 грн. буде генерувати доходи впродовж 5 років у сумі 2600 грн щорічно. Чи варто прийняти цей проект, якщо ставка дисконтування дорівнює 9 %.
62. Раз на півроку робиться внесок в банк за схемою пренумерандо у розмірі 500 грн. на умові 8 % річних, таких, що нараховуються щорічно. Яка сума буде на рахунку через 5 років?
63. Ділянка віддана в оренду на 15 років. Сума річного платежу (схема постнумерандо) 8000 грн, при чому кожні 5 років відбувається індексація величини платежу на 10 %. Розрахувати поточну ціну угоди на момент її здійснення, якщо банківська ставка 15 %.
64. Клієнт запропонував сплатити виконану роботу одним з двох способів: а) одноразово отримати 5000 грн або б) два роки після отримувати нескінченно довго по 500 грн щорічно на початку кожного року. Який варіант переважніший, якщо прийнятна норма прибутку 8 %?
65. Через 5 років ваш син вступатиме до університету на комерційній основі. В тому випадку, якщо оплата університетської програми здійснюється у момент надходження авансом за весь термін навчання, можна отримати істотну знижку, а сума необхідного платежу складе 7500 грн. Ви плануєте також через 3 роки змінити свій автомобіль, витративши на це 15 тис. грн. Яким має бути внесок в банк, щоб накопичити необхідні суми, якщо банк пропонує ставку у розмірі 12 %?
66. Ви маєте намір купити дачу і для цієї мети плануєте накопичити 10 тис. грн протягом 5 років. Яким має бути щоквартальний внесок в банк (схема пренумерандо), якщо банк пропонує 12 % річних, що нараховуються щокварталу? Яку суму потрібно було б одноразово покласти в банк сьогодні, щоб досягти тієї ж мети?
67. Ви маєте намір зробити подарунок в сумі 8 тис. грн своєму тринадцятирічному синові на момент його повноліття (18 років). З цією метою ви маєте намір укласти договір з банком, згідно якому ви робитимете щоквартальні внески в банк (схема пренумерандо), на які банк щорічно нараховуватиме відсотки за ставкою 8 % річних. Визначте величину внеску. Яку суму потрібно було б одноразово покласти в банк сьогодні, щоб досягти тієї ж мети?
68. Яку суму повинен одноразово заплатити клієнт страховій компанії, щоб надалі нескінченно довго отримувати від неї щорічний дохід в сумі 1000 грн? Норма прибутку, використовувана страховою компанією для розрахунку, рівна 8 %.
69. Протягом року ви плануєте вносити до банку по 1000 грн щокварталу, надалі протягом 4 років - по 4000 грн щорічно (схема пренумерандо). Банк нараховує відсотки щорічно по ставці 12 % річних. Яка сума буде на рахунку до кінця фінансової операції, тобто через 5 років?
70. Протягом найближчих 3 років ви плануєте вносити до банку по 500 грн кожні півроку, потім протягом 2 років - по 750 грн щорічно (схема пренумерандо). Банк нараховує відсотки щорічно по ставці 12 % річних. Яка сума буде на рахунку до кінця фінансової операції, тобто через 5 років?
71. Керівництво підприємства має намір за рахунок росту обсягів продажів електротоварів збільшити виторг від реалізації на 10% (з 50 000 грн. до 55 000 грн.). Загальні змінні витрати для початкового варіанту 36 000 грн. Постійні витрати рівні 4 000 грн. Можна

розрахувати суму прибутку відповідно до нового обсягу виторгу від реалізації за допомогою традиційного метода або за допомогою операційного важеля (левериджу).

72. Керівництво підприємства має намір збільшити виторг від реалізації на 10%, (з 40 000 грн. до 44 000 грн.), не виходячи за межі релевантного діапазону. Загальні змінні витрати складають для початкового варіанту 31 000 грн. Постійні витрати рівні 3000 грн. Розрахуйте суму прибутку, відповідну новому рівню виторгу від реалізації традиційним способом (1) і за допомогою операційного важеля (2). Порівняйте результати; зробіть припущення про ступінь фондомісткості даного підприємства (3).
73. Балансовий прибуток у ТОВ "Місяць" і ТОВ "Фобос" однаковий і дорівнює 23 млн. грн. Власний капітал ТОВ "Місяць" 18.5 млн. грн. і в ТОВ "Фобос" 78 млн. грн. ТОВ "Місяць" має позикові кошти в розмірі 59.5 млн. грн., узятих під 14.4% річних. Розрахуйте рентабельність власного капіталу (ROE) і ЕФВ.

	ТОВ "Місяць"	ТОВ "Фобос"
Балансовий прибуток	23	23
Відсотки до сплати	8,568	-
Прибуток після сплати податку	14,43	23
Сума податку на прибуток (24%)	3,46	5,52
Чистий прибуток	10,97	17,48
Рентабельність власного капіталу, ROE	59,30%	22,41%

74. Порівняйте ефективність використання позикового капіталу компанією "Dublin Computer Sistem" за 1999 і 2000 роки. У 1999 році балансовий прибуток компанії склав 5 639 тис. дол., а в 2000 році 6 933 тис. дол.; власний капітал у 1999 році 12.7 млн. дол. і 14.8 млн. дол. відповідно в 2000 році; позиковий капітал у 1999 році 18.5 млн. дол. і 20.7 у 2000 році; середньозважена ціна позикових ресурсів 7.7% у 1999 році і 6.4% у 2000 році; темп інфляції 3.0% у 1999 році і 3.6% у 2000 році, рівень оподаткування 25.5% і 27% відповідно в 1999 і 2000 роках.

75. Розрахуйте зміну рівня фінансового левериджу для підприємства "БМУ №5" у 01, 02 і 03 роках, якщо відповідно: - обсяг чистого прибутку збільшився на 2.4%, 2.8%, 3.1%;
- валовий прибуток збільшився на 1.1%, 2.3%, 1.4%

74. ВАТ "Іскра" закінчило 2002 рік з наступними фінансовими результатами:

- власний капітал 12.3 млн. грн.;
- короткострокові кредити 7.12 млн. грн. під 19.4% річних;
- довгострокові кредити 1.39 млн. грн. під 15.7% річних;
- товарний кредит постачальникам 4.65 млн. грн. під 12.5% річних;
- вексельний борг 0.56 млн. грн. під 21.89% річних;
- балансовий прибуток 8.42 млн. грн.;
- рівень оподаткування 31%;

Зробіть оцінку ефективності кожного з виду позикових коштів та їхньої частки у формуванні ефекту фінансового важеля.

75. Підприємства А, Б и С закінчили рік з наступними фінансовими результатами: рентабельність сукупного капіталу відповідно для А - 26.1%, Б - 27.3% і З - 23.8%; середньозважена ціна позикових ресурсів 16.4%, 14.4% і 11.9%;

власний капітал на кінець року 22.8 млн. грн., 34.1 млн. грн. і 13.5 млн. грн.;
позиковий капітал на кінець року 20.9 млн. грн., 12.3 млн. грн. і 30.2 млн. грн.
Рівень оподаткування 26%. Яке підприємство ефективніше використовує позикові кошти?

4.4. Перелік типових завдань до 2 модульно-рейтингового контролю знань студентів

1. Управління активами. Склад та структура активів підприємства.
2. Загальні основи управління активами підприємства з точки зору фінансового менеджменту.
3. Цілі і задачі управління оборотними активами.
4. Управління запасами: склад, структура і основні принципи управління.
5. Періоди функціонування оборотних активів з позицій фінансового менеджменту.
6. Фінансова політика управління оборотними активами.
7. Оптимізація об'єму та постійної і змінної часток оборотних активів.
8. Управління грошовими активами.
9. Управління дебіторською заборгованістю.
10. Сучасні форми управління дебіторською заборгованістю.
11. Управління фінансовими інвестиціями. Форми реальних інвестицій.
12. Критерії оцінки інвестиційних рішень. Чиста теперішня вартість.
13. Індекс рентабельності та термін окупності інвестицій.
14. Внутрішня норма доходності інвестицій.
15. Вибір інвестиційного проекту за допомогою точки Фішера.
16. Поняття цілісного майнового комплексу, обґрунтування необхідності та особливостей в його оцінюванні.
17. Метод балансової оцінки сукупної вартості активів як цілісного майнового комплексу.
18. Метод оцінки вартості заміщення активів як цілісного майнового комплексу.
19. Метод оцінки ринкової вартості активів як цілісного майнового комплексу.
20. Метод оцінки майбутнього чистого грошового потоку сукупної вартості активів як цілісного майнового комплексу.
21. Метод оцінки сукупної вартості активів як цілісного майнового комплексу на базі регресійного моделювання.
22. Експертний метод оцінки сукупної вартості активів як цілісного майнового комплексу.
23. Управління поза оборотних активів, склад і структура.
24. Управління капіталом. Поняття, склад і структура капіталу підприємства.
25. Оптимізація структури капіталу.
26. Управління власним капіталом.
27. Управління формуванням операційного прибутку.
28. Управління позиковим капіталом.
29. Управління фінансовим лізингом та залученням комерційного кредиту.
30. Управління інвестиціями. Форми реальних інвестицій.
31. Управління фінансовими інвестиціями.
32. Ризик та дохідність фінансових активів.
33. Управління фінансовими ризиками. Загальні основи управління.
34. Механізми нейтралізації фінансових ризиків та їх ефективність.
35. Антикризове фінансове управління та загрози банкрутства.
36. Чи варто приймати пропозицію про фінансування проекту тривалістю 3 роки, що потребує 10 000 \$ інвестицій? Дохід очікується по рокам відносно – 5000,4000,3000 \$. Ставка дисконтування 20%

37. Оцінити доцільність інвестицій у розмірі 160 тис. грн. терміном 15 років, якщо очікуваний щорічний дохід становитиме 30 тис. грн. Коефіцієнт дисконтування – 15%
38. Проект, розрахований на 15 років, потребує інвестицій 150 тис. \$. У перші п'ять років ніяких поставчань не очікується, але у подальші 10 років щорічний дохід становитиме 50 тис. \$. Чи варто прийняти проект, якщо коефіцієнт дисконтування дорівнює 15%.
39. Проект, що потребує інвестицій у розмірі 10 000\$ буде генерувати доходи впродовж 5 років у сумі 2600\$ щорічно. Чи варто прийняти цей проект, якщо ставка дисконтування дорівнює 9%
40. Зрівняти, зробивши вибір, два проекти за критеріями NPV, IRR, PP, якщо ціна капіталу 13%

A	-20000	7000	7000	7000	7000
B	-25000	2500	5000	10000	20000

41. Який з наведених проектів кращий, якщо ціна капіталу 8%

A	-250	60	140	120	-----
B	-300	100	100	100	100

42. Розрахувати NPV та IRR проекту за ставкою дисконтування 15%

A	-120	20	40	60	60	80
---	------	----	----	----	----	----

43. Для проектів А і В знайти NPV та IRR, якщо вартість капіталу становить 20%

	IC	P1	P2	P3	P4	P5
A	-150	60	60	60	60	0
B	-265	100	100	100	100	100

44. Ранжирувати проект за критеріями PP, NPV, IRR, якщо $r = 10\%$

A	-4000	2500	3000
B	-2000	1200	1500

45. Проаналізувати два альтернативних проекту, якщо ціна капіталу 10%

A	-100	50	70	
B	-100	30	40	60

46. Зрівняти за критеріями PP, NPV, IRR два проекти, якщо вартість (CC) капіталу 13%

	IC	P1	P2	P3	P4
A	-20000	7000	7000	7000	7000
B	-25000	2500	5000	10000	20000

47. Величина інвестиції 1 млн. грн. Прогнозована оцінка генерує мого по роках доходу (тис. грн.): 344;395;393;322. Визначити внутрішню норму прибутку IRR.

48. За даними двох альтернативних проектів (тис.грн.)

A	-1200	750	850
B	-550	400	370

49. Розрахувати PI, NPV, IRR проектів; проранжирувати їх. $R=15\%$

50. Визначити NPV та IRR для двох проектів:

A	-200	150	80	15	15	10
B	-200	20	50	50	90	110

51. Зробити вибір при $r = 8\%$ та 15%

52. Порівняти за критеріями PP, NPV, IRR два проекти, якщо вартість капіталу 13%

проект	IC	P1	P2	P3	P4
A	-20000	7000	6000	7000	8000
B	-25000	2500	5000	10000	20000

53. Проранжувати проекти А і В, визначивши для кожного з них PI, NPV, IRR, PP при $r = 10\%$

проекти	IC	P1	P2
---------	----	----	----

A	-4000	2500	3000
B	-2000	1200	1500

54. Для кожного з проектів розрахувати PI, NPV, IRR, якщо коефіцієнт дисконтування дорівнює 20%

	IC	P1	P2	P3	P4	P5
A	-370	-	-	600	400	300
B	-240	60	50	50	70	60
C	-263,5	100	80	60	120	100

55. Обчисліть поточну вартість облігації з нульовим купоном номінальною вартістю 5000 крб. і терміном погашення 12 років, якщо ринкова прибутковість по аналогічних цінних паперах складає 14%. Не роблячи розрахунків, відповідайте на питання: а) чи змінюється вартість облігації із зміною ринкової прибутковості? б) якщо ринкова норма знижується, що відбувається з вартістю облігації? Поясніть свої висновки. Підтвердіть їх прикладами.

56. Оцініть поточну вартість облігації номіналом 1000 дол., купонною ставкою 9% річних і терміном погашення через 3 роки, якщо ринкова норма прибутку дорівнює 7%.

57. Цінний папір через 5 років почне генерувати безстроковий грошовий потік у розмірі 1000 дол. в рік. За якою ціною можна купити цей папір сьогодні, якщо прийнятна норма прибутку дорівнює 12%? Не роблячи обчислень, відповідайте на питання, чи зміниться ця ціна через 2 роки, і якщо так, то в яку сторону? Відповідь обґрунтуйте. Підтвердіть свої висновки розрахунками.

58. Починаючи з третього року від моменту аналізу протягом 18 років цінний папір генеруватиме щорічний дохід в сумі 500 дол. За якою ціною можна придбати цей цінний папір в даний момент, якщо ринкова норма прибутку дорівнює 8%?

59. Ви можете купити за 510 дол. цінний папір, який впродовж 10 років приносить щорічний дохід в сумі 75 дол. Яка прибутковість цього цінного паперу?

60. Рік тому інвестор придбав 600 акцій фірми «Alpha» на суму 12 480 дол. Сума отриманих за минулий рік дивідендів складала 749 дол. Поточна ціна акції - 22,5 дол. Потрібно розрахувати всі показники доходу і прибутковості.

61. Ринкова ціна акції за рік знизилася з 25 до 20 дол. Розрахуйте показники загальної, капіталізованої і дивідендної прибутковості, якщо виплачений дивіденд склав: а) 3 дол.; б) 5 дол.; в) 8 дол.

62. Ви можете купити за 542 дол. цінний папір, який впродовж 8 років приносить піврічний дохід в сумі 50 дол. Яка прибутковість цього цінного паперу?

63. До погашення облігації номіналом 1000 крб., купонною ставкою 8% і щорічною виплатою відсотків залишилося 3 роки. У найближчі роки очікується щорічне зростання процентних ставок на ринку позикових засобів в середньому на два процентні пункти. У минулому році процентна ставка по аналогічних фінансовим інструментам складала 10%. За якою ціною повинна продаватися облігація тепер?

64. До погашення облігації номіналом 5000 крб., купонною ставкою 7% і щорічною виплатою відсотків залишилося 2 роки. Значення коефіцієнта дисконтування на ці роки відповідно рівні 10 і 13%. За якою ціною повинна продаватися облігація в даний час? Чому рівна прибутковість до погашення даної облігації?

65. Обчисліть поточну ціну безстрокової облігації, якщо виплачуваний по ній річний дохід складає 500 крб., а ринкова прибутковість - 12%.

66. Ви хочете придбати безкупонну державну облігацію номіналом 5000 дол., таку, що погашається через 25 років. Яка її поточна ціна, якщо ставка банківського відсотка дорівнює 15%?

67. Ви маєте намір придбати облігацію з нульовим купоном номінальною вартістю 10 тис. крб., терміном погашення через 12 років і поточною ціною 2080 крб. Яка прибутковість цієї операції?

68. Безкупонна облигація номіналом 5000 крб. буде погашено через рік. Розрахуйте її поточну ринкову вартість, якщо прийнятна норма прибутку рівна: 5, 7, 10 і 15%. Чим пояснюється таке зміна вартості? Не роблячи розрахунків, відповідайте, чи зміниться вартість облигації, і якщо так, то в яку сторону, якщо вона буде погашена через 3 роки? Обґрунтуйте вашу відповідь. Зробіть відповідні розрахунки.
69. Облигація номіналом 5000 крб. з купонною ставкою 8% і піврічний виплатою відсотків буде погашена через 10 років. Розрахуйте її поточну ринкову вартість, якщо прийнятна норма прибутку рівна: 6, 8 і 12%.
70. На ринку продаються дві безкупонні облигації номіналом 10 тис. крб. кожна. Перша облигація продається за 9302 крб. і буде погашена через рік. Друга облигація буде погашена через 3 роки. За якою ціною вона продається, якщо обидві облигації мають однакову прибутковість?
71. Номінальна вартість облигації з терміном погашення 10 років -100 тис.грн., купонна ставка - 12%. Облигація розглядається як ризикова (надбавка за ризик - 2%). Розрахуйте поточну вартість облигації, якщо ринкова прибутковість складає 9%.
72. На ринку продаються дві безкупонні облигації: облигація В1 номіналом 10 тис. крб. і терміном погашення через 3 роки продається за 8 тис. руб.; облигація В2 номіналом 10 тис. крб. і терміном погашення через 10 років продається за 4,5 тис. крб. Яка облигація вигідніша для інвестування?
73. Облигація з піврічною виплатою відсотків, номіналом 1000 крб. і погашенням через 5 років продається на ринку за 961,5 крб. Знайдіть купонну ставку, якщо ринкова норма прибутку рівна 10%.
74. Розрахуйте поточну вартість привілейованої акції номіналом 100 тис. крб. і величиною дивіденду 9% річних, якщо ринкова норма прибутку 12%.
75. Останній виплачений дивіденд по акції рівний 1 дол. Очікується, що він зростатиме протягом наступних 3 років з темпом 14%; потім темп приросту стабілізується на величині 5%. Яка внутрішня вартість акції, якщо ринкова норма прибутку 15%?

4.5. Перелік типових завдань до іспиту

До семестрового контролю-іспиту винесені питання I і II модульно-рейтингового контролю знань студентів.

4.6. Контроль знань з вивченої дисципліни

1. Поняття «фінансовий менеджмент», його цілі та задачі.
2. Фінансовий менеджмент як економічний орган управління господарчого суб'єкту.
3. Фінансовий механізм і його структура.
4. Основні прийоми керування рухом фінансових ресурсів і капіталу.
5. Загальна методика аналізу фінансового стану підприємства.
6. Аналіз доходності (рентабельності) підприємства.
7. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
8. Аналіз кредитоспроможності підприємства.
9. Аналіз рівня самофінансування підприємства.
10. Методики оцінки активів підприємства.
11. Зміст і завдання керування оборотними активами.
12. Керування поточними фінансовими потребами підприємства.
13. Класифікація оборотних активів з позицій фінансового менеджменту.
14. Періоди функціонування оборотних активів з позиції фінансового менеджменту.
15. Фінансова політика управління оборотними активами підприємства. Основні стадії.

16. Оптимізація об'єму та постійної і змінної часток оборотних активів.
17. Управління фінансовими інвестиціями.
18. Методи оцінки ефективності фінансових інвестицій.
19. Управління формуванням портфеля фінансових інвестицій.
20. Управління дебіторською заборгованістю.
21. Управління грошовими активами.
22. Структура, джерела формування пасивів підприємства.
23. Управління доходами, витратами, фінансовими результатами.
24. Сутність поняття банкрутства підприємств з позицій фінансового менеджменту.
25. Основні процедури банкрутства та принципи антикризового фінансового управління.
26. Політика антикризового фінансового управління на підприємстві.
27. Сутність та реалізація експрес-діагностики банкрутства.
28. Фундаментальна діагностика банкрутства.
29. Сутність і цілі внутрішнього фінансового прогнозування й планування.
30. Значення фінансового прогнозування й планування у фінансовому менеджменті.
31. Системи прогнозування фінансової діяльності.
32. Фінансовий контроль на підприємстві. Системи і методи внутрішнього фінансового контролю.
33. Основні засади фінансової математики. Гроші та час. Теперішня та майбутня вартість грошей .
34. Номінальна та ефективна відсоткова ставка.
35. Визначення майбутньої та теперішньої вартості грошей за різними схемами нарахування відсотків.
36. Обчислення вартості грошових потоків з урахуванням часу (пренумерандо).
37. Обчислення вартості грошових потоків з урахуванням часу (постнумерандо).
38. Методика обліку векселів.
39. Оцінка майбутньої вартості анuitетів.
40. Оцінка теперішньої вартості анuitетів.
41. Критерії оцінки інвестиційних рішень. Чиста теперішня вартість.
42. Індекс рентабельності та термін окупності інвестицій.
43. Внутрішня норма доходності інвестицій.
44. Яким повинен бути щорічний внесок, щоб за 8 років накопичити 25 тис.\$ (схема пренумерандо), якщо банк пропонує 12% річних.
45. Розрахувати ефективну річну ставку відсотка, якщо номінальна ставка дорівнює 15% і відсотки нараховується: а) щорічно; б) кожні 6 місяців; в) щоквартально; г) щоквартально; д) щоденно
46. Розрахувати поточну вартість безстрокового анuitету з щорічним постачанням 250 \$ за річною процентною ставкою 10%
47. Ділянку здано в оренду на 20 років. Сума щорічного платежу (схема постнумерандо) 1000\$, при чому кожні 5 років здійснюється індексація платежу на 10%. Розрахувати поточну вартість угоди, якщо банківська відсоткова ставка дорівнює 15%
48. Банк пропонує позику 3000\$ 16 січня з погашенням через 9 місяців під 27% річних. Розрахувати суму до погашення за річними способами нарахування відсотків: а) звичайний відсоток з точним числом днів; б) звичайний % з приблизним числом днів; в) точний % з точним числом днів
49. Визначити поточну вартість потоку платежів, якщо по роках платежі надходять відповідно: 500; 200; 400; 700; 1000. Ставка дисконтування – 8% річних.
50. Позика у розмірі 12 тис.\$ видана на умовах: відсоткова ставка – 4% річних. Визначити тривалість періоду погашення, якщо позикач збирається платити щорічно по 1500\$

51. Банк видав позику у розмірі 5000\$ на 39 місяців під 20% річних на умовах піврічного нарахування відсотків. Розрахувати суму, що повертається за різними схемами нарахування відсотків: а) схема складних %-в; б) змішана схема.
52. Розрахувати суму, що має бути повернута за різними схемами нарахування відсотків, якщо банк надав позику розміром 10 млн. у.о. на 30 місяців під 30% річних на умовах щорічного нарахування відсотків.
53. Громадянин Н. хоче придбати пенсійний контракт, згідно з яким він зміг би отримувати щорічно по 7000\$ впродовж решти життя. Страхова компанія оцінила, що клієнт зможе прожити 20 років і встановила 8% річних. Скільки треба заплатити за контакт?
54. У вас є можливість купити за 510\$ цінний папір, який буде приносити щорічний дохід впродовж 10 років у сумі 75\$. Яка доходність цього цінного паперу?
55. Векселетримач пред'явив 13.09.06 до обліку вексель на 50 тис. грн. з терміном погашення 28.09.06. Банк погодився врахувати вексель з позичковою ставкою 30% річних. Визначити суму, яку векседавець отримає від банку.
56. Видана позичка у 7 тис. грн. 10.02. з погашенням 10.06. під 20% річних (рік не високосний). Розрахувати різними способами суму до погашення:
Точні відсотки, точне число днів
Звичайні відсотки і точне число днів
Звичайні відсотки і приблизне число днів
57. Визначити яку суму отримає векселеотримувач у разі пред'явлення векселя в банк, якщо: сума означена у папері 50 тис. грн., строк погашення 28.10.2006, а строк пред'явлення у банк 13.10.2006. Банк погодився облікувати вексель за ставкою 30% річних.
58. Який внесок потрібно робити щорічно вкладнику за схемою пренумерандо, щоб через 8 років отримати на рахунку 30 000 \$, якщо банк пропонує 7% річних.
59. Визначити теперішню вартість анuitету постнумерандо за змінним грошовим потоком загальною тривалістю 10 років, що у перші три роки має нульові надходження та однакові надходження у 1000\$ у останні роки, якщо ринкова норма доходності 8% для перших трьох років і 10% для останніх семи років.
60. Чи варто купувати за 5500 \$ цінний папір, що генерує щорічний дохід у розмірі 1000\$ впродовж 7 років, якщо коефіцієнт дисконтування дорівнює 8%
61. Розрахувати ефективну річну відсоткову ставку, якщо номінальна ставка дорівнює 12% і відсотки нараховуються: щоквартально; щомісячно; щодня.
62. Надана позика 3000\$ 16 січня з погашенням через 9 місяців під 25% річних (рік не високосний). Розрахувати суму до погашення за різних способах нарахування відсотків:
а) звичайний відсоток з точним числом днів;
б) звичайний відсоток з приблизним числом днів;
в) точний відсоток з точним числом днів;
63. Розрахувати для кожного потоку показники FV при $r = 12\%$ і PV при $r = 15\%$ для двох випадків:
а) потоки мають місце на початку року;
б) потоки мають місце в кінці року

Поток	Рік				
	1	2	3	4	5
A	100	200	200	300	300
B	100	200	300	400	400

64. Яким повинен бути щорічний внесок у банк (схема пренумерандо), якщо він пропонує 10% річних. Яку суму треба було одночасно покласти у банк сьогодні, щоб досягти тієї ж мети. Термін 6 років. $FVA = 20000$ грн.

65. Який внесок потрібно робити щорічно вкладнику за схемою пренумерандо, щоб через 10 років отримати на рахунку 45 000 \$, якщо банк пропонує 6 % річних.
66. Чи варто приймати пропозицію про фінансування проекту тривалістю 3 роки, що потребує 10 000 \$ інвестицій? Дохід очікується по рокам відносно – 5000,4000,3000 \$. Ставка дисконтування 20%
67. Оцінити доцільність інвестицій у розмірі 160 тис. грн. терміном 15 років, якщо очікуваний щорічний дохід становитиме 30 тис. грн. Коефіцієнт дисконтування – 15%
68. Проект, розрахований на 15 років, потребує інвестицій 150 тис.\$. У перші п'ять років ніяких поставок не очікується, але у подальші 10 років щорічний дохід становитиме 50 тис.\$. Чи варто прийняти проект, якщо коефіцієнт дисконтування дорівнює 15%.
69. Проект, що потребує інвестицій у розмірі 10 000\$ буде генерувати доходи впродовж 5 років у сумі 2600\$ щорічно. Чи варто прийняти цей проект, якщо ставка дисконтування дорівнює 9%
70. Ділянку здано в оренду на 20 років. Сума щорічного платежу (схема постнумерандо) 1000\$, при чому кожні 5 років здійснюється індексація платежу на 10%. Розрахувати поточну вартість угоди, якщо банківська відсоткова ставка дорівнює 15\$
71. Зрівняти, зробивши вибір, два проекти за критеріями NPV, IRR, PP, якщо ціна капіталу 13%

A	-20000	7000	7000	7000	7000
B	-25000	2500	5000	10000	20000

72. Який з наведених проектів кращий, якщо ціна капіталу 8%

A	-250	60	140	120	-----
B	-300	100	100	100	100

73. Розрахувати NPV та IRR проекту за ставкою дисконтування 15%

A	-120	20	40	60	60	80
---	------	----	----	----	----	----

74. Для проектів А і В знайти NPV та IRR, якщо вартість капіталу становить 20%

	IC	P1	P2	P3	P4	P5
A	-150	60	60	60	60	0
B	-265	100	100	100	100	100

75. Ранжирувати проект за критеріями PP, NPV, IRR, якщо $r = 10\%$

A	-4000	2500	3000
B	-2000	1200	1500

76. Проаналізувати два альтернативних проекту, якщо ціна капіталу 10%

A	-100	50	70	
B	-100	30	40	60

77. Зрівняти за критеріями PP, NPV, IRR два проекти, якщо вартість (CC) капіталу 13%

	IC	P1	P2	P3	P4
A	-20000	7000	7000	7000	7000
B	-25000	2500	5000	10000	20000

78. Величина інвестиції 1 млн. грн. Прогнозована оцінка генерує мого по роках доходу (тис. грн.): 344;395;393;322. Визначити внутрішню норму прибутку IRR.

79. Проект, розрахований на 15 років, потребує інвестицій 150 тис. грн. У перші п'ять років ніяких поставок не очікується, але у подальші 10 років щорічний дохід становитиме 50 тис. грн. Чи варто прийняти проект, якщо коефіцієнт дисконтування дорівнює 15 %.

80. Проект, що потребує інвестицій у розмірі 10 000 грн. буде генерувати доходи впродовж 5 років у сумі 2600 грн щорічно. Чи варто прийняти цей проект, якщо ставка дисконтування дорівнює 9 %.

81. Раз на півроку робиться внесок в банк за схемою пренумерандо у розмірі 500 грн. на умові 8 % річних, таких, що нараховуються щорічно. Яка сума буде на рахунку через 5 років?
82. Ділянка віддана в оренду на 15 років. Сума річного платежу (схема постнумерандо) 8000 грн, при чому кожні 5 років відбувається індексація величини платежу на 10 %. Розрахувати поточну ціну угоди на момент її здійснення, якщо банківська ставка 15 %.
83. Клієнт запропонував сплатити виконану роботу одним з двох способів: а) одноразово отримати 5000 грн або б) два роки після отримувати нескінченно довго по 500 грн щорічно на початку кожного року. Який варіант переважніший, якщо прийнятна норма прибутку 8 %?
84. Через 5 років ваш син вступатиме до університету на комерційній основі. В тому випадку, якщо оплата університетської програми здійснюється у момент надходження авансом за весь термін навчання, можна отримати істотну знижку, а сума необхідного платежу складе 7500 грн. Ви плануєте також через 3 роки змінити свій автомобіль, витративши на це 15 тис. грн. Яким має бути внесок в банк, щоб накопичити необхідні суми, якщо банк пропонує ставку у розмірі 12 %?
85. Ви маєте намір купити дачу і для цієї мети плануєте накопичити 10 тис. грн протягом 5 років. Яким має бути щоквартальний внесок в банк (схема пренумерандо), якщо банк пропонує 12 % річних, що нараховуються щокварталу? Яку суму потрібно було б одноразово покласти в банк сьогодні, щоб досягти тієї ж мети?
86. Ви маєте намір зробити подарунок в сумі 8 тис. грн своєму тринадцятирічному синові на момент його повноліття (18 років). З цією метою ви маєте намір укласти договір з банком, згідно якому ви робитимете щоквартальні внески в банк (схема пренумерандо), на які банк щорічно нараховуватиме відсотки за ставкою 8 % річних. Визначите величину внеску. Яку суму потрібно було б одноразово покласти в банк сьогодні, щоб досягти тієї ж мети?
87. Яку суму повинен одноразово заплатити клієнт страховій компанії, щоб надалі нескінченно довго отримувати від неї щорічний дохід в сумі 1000 грн? Норма прибутку, використовувана страховою компанією для розрахунку, рівна 8 %.
88. Протягом року ви плануєте вносити до банку по 1000 грн щокварталу, надалі протягом 4 років - по 4000 грн щорічно (схема пренумерандо). Банк нараховує відсотки щорічно по ставці 12 % річних. Яка сума буде на рахунку до кінця фінансової операції, тобто через 5 років?
89. Протягом найближчих 3 років ви плануєте вносити до банку по 500 грн кожні півроку, потім протягом 2 років - по 750 грн щорічно (схема пренумерандо). Банк нараховує відсотки щорічно по ставці 12 % річних. Яка сума буде на рахунку до кінця фінансової операції, тобто через 5 років?
90. Керівництво підприємства має намір за рахунок росту обсягів продажів електротоварів збільшити виторг від реалізації на 10% (з 50 000 грн. до 55 000 грн.). Загальні змінні витрати для початкового варіанту 36 000 грн. Постійні витрати рівні 4 000 грн. Можна розрахувати суму прибутку відповідно до нового обсягу виторгу від реалізації за допомогою традиційного метода або за допомогою операційного важеля (левериджу).

5. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ І НАВЧАЛЬНИХ ЗАСОБІВ

5.1. Основна література

1. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента, Т.1. – К.: НИКА-ЦЕНТР, 2004. – 624 с.
2. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента, в 2-х томах. – К.: НИКА-ЦЕНТР, 1999. – 592 с.; 512 с.
3. Гридчина М.В. Финансовый менеджмент : курс лекцій. – 3-е изд. / М.В. Гридчина. – К. : МАУП, 2004. – 160 с.
4. Ковалёв В.В. Введение в финансовый менеджмент / В.В. Ковалёв. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 768 с.
5. Ковалев В.В. Практикум по финансовому менеджменту: конспект лекций с задачами / В.В.Ковалев. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 288с.
6. Ронова Г.Н. Руководство по изучению дисциплины «Финансовый менеджмент» / Г.Н. Ронова. – М. : Московский международный институт эконометрики, информатики, финансов и права., 2002.– 38с.
7. Финансовый менеджмент: теория и практика. Уч-к для вузов/ Под.ред Е.С. Стояновой. – М.: «Перспектива», 1999. – 656 с.
8. Фінансовий менеджмент. Навч. пос. / За ред. Г.Г. Кірейцева. – К.: ЦНЛ, 2004. – 531 с.
9. Финансовый менеджмент. Уч-к для вузов/ Под.ред Г.Б. Поляка. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997. – 518 с.

5.2 Додаткова література

1. Балабанов И.Т. Основы финансового менеджмента: учеб пособие. - М.: Финансы и статистика, 2001. – 480 с.
2. Финансовый менеджмент: Учебник для вузов/ Под ред. Н.Ф.Сомсонова. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 2004. – 495 с.

5.3 Методична література

1. Методичний посібник до виконання практичних робіт з дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів спеціальностей

7.050201, 8.050201 «Менеджмент організацій», 8.050102 «Економічна кібернетика» всіх форм навчання / укл.: Полуянов В.П., Савенко А.Ю. – Горлівка: ДВНЗ «ДонНТУ» АДІ, 2010. – 139 с.

5.4. Наочні засоби: плакати, зведені таблиці за обраними темами